

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV 2005/89/EÜ,
18. jaanuar 2006,
elektrienergia varustuskindluse ja infrastruktuuriinvesteeringute kohta
(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eelkõige selle artiklit 95,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut,

võttes arvesse Euroopa majandus- ja sotsiaalkomitee arvamust, ⁽¹⁾

pärast konsulteerimist regioonide komiteega,

toimides asutamislepingu artiklis 251 sätestatud korras ⁽²⁾

ning arvestades järgmist:

(1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2003. aasta direktiiv 2003/54/EÜ, mis käsitleb elektrienergia siseturu ühiseeskirju, ⁽³⁾ on andnud elektrienergia siseturu loomise väga olulise panuse. Siseturu eduka toimimise põhieesmärgiks on elektri varustuskindluse kõrge taseme tagamine ning käesolev direktiiv annab liikmesriikidele võimaluse kehtestada elektriettevõtjatele avalike teenuste osutamise kohustused, muu hulgas ka varustuskindluse tagamise kohustused. Need avalike teenuste osutamise kohustused tuleks määratleda nii täpselt ja rangelt kui võimalik ning need ei tohiks esile kutsuda selliste tootmiseladete rajamist, mille võimsus ületab lõpptarbijatele põhjendamatu elektrikatkestuse vältimiseks vajalikku tootmisvõimsust.

(2) Elektrienergia nõudlus on tavaliselt prognoositav keskpikkajavahemikuks liikmesriigi taotlusel koostatud põhivõrguettevõtjate või teiste selleks suuteliste organisatsioonide poolt välja töötatud stsenaariumite alusel.

(3) EL konkurentsivõimelise ühtse elektrienergia turu tõttu on vaja turuga kokkusobivat elektrienergia varustuskindlust käsitlevat poliitikat. Sellise poliitika puudumine üksikutes

liikmesriikides või liikmesriikide poliitikate olulised erinevused tooksid kaasa konkurentsi moonutamise. Seetõttu on pädevate asutuste ja liikmesriikide endi ja kõigi asjaomaste turul osalejate ülesannete ja kohustuste selge määratlemine elektrienergia varustuskindluse ja siseturu tõrgeteta toimimise tagamiseks äärmiselt oluline, vältides samal ajal uute turule tulijate nagu äriühingud, kes toodavad või tarnivad elektrit liikmesriigis ja on alustanud hiljuti tegevust selles liikmesriigis, tegevuse takistamist ja vältides elektrienergia siseturu moonutusi või märkimisväärsed raskusi turul osalejatele, sealhulgas väikese turuosaga äriühingutele, nagu tootja või tarnija, kellel on asjaomasel ühenduse turul väga väike turuosaga.

(4) Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsuses nr 1229/2003/EÜ ⁽⁴⁾ sätestatakse rida suuniseid üleeuroopalise energiavõrke käsitleva ühenduse poliitika kohta. Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2003. aasta määruses (EÜ) nr 1228/2003, milles käsitletakse võrkudele juurdepääsu tingimusi piiriüleises elektrikaubanduses, ⁽⁵⁾ sätestatakse muu hulgas ülekoormuse juhtimise põhialused ja üksikasjalikud eeskirjad.

(5) Taastuvatest energiaallikatest toodetud elektrienergia kasutamise edendamisel on võrgu töökindluse ja ohutuse säilitamiseks vaja tagada seonduva reservvõimsuse olemasolu, kui see on tehniliselt vajalik.

(6) Ühenduse keskkonnanalaste kohustuste täitmiseks ja imporditavast energiast sõltuvuse vähendamiseks on oluline võtta arvesse elektrienergia nõudluse kasvu pikaajalisi mõjusid.

(7) Tõrgeteta toimiva siseturu väljatöötamiseks on äärmiselt oluline siseriiklike põhivõrguettevõtjate koostöö võrgu turvalisusega seotud küsimustes, sealhulgas läbilaskevõimsuse määratlemise, teabe edastamise ja võrgu modelleerimisega seotud küsimustes, ning seda võiks veelgi parandada. Võrgu turvalisusega seotud küsimuste puudulik kooskõlastamine kahjustab võrdsete konkurentsitingimuste arengut.

⁽¹⁾ ELT C 120, 20.5.2005, lk 119.

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi 5. juuli 2005. aasta arvamus (Euroopa Liidu Teatajas seni avaldamata) ja nõukogu 1. detsembri 2005. aasta otsus.

⁽³⁾ ELT L 176, 15.7.2003, lk 37. Direktiivi on muudetud nõukogu direktiiviga 2004/85/EÜ (ELT L 236, 7.7.2004, lk 10).

⁽⁴⁾ ELT L 176, 15.7.2003, lk 11.

⁽⁵⁾ ELT L 176, 15.7.2003, lk 1. Määrust on muudetud nõukogu määrusega (EÜ) nr 1223/2004 (ELT L 233, 2.7.2004, lk 3).

- (8) Asjaomaste tehniliste eeskirjade ja soovitude, näiteks "Union for the Co-ordination of Transmission of Electricity" (UCTE) tegevusjuhendis sisalduvate, ning NORDELi, Balti riikide võrgueeskirja ning Ühendkuningriigi ja Iirimaa võrgueeskirjade ja soovitude peamiseks eesmärgiks on toetada ühendatud võrgu tehnilist toimimist, aidates seega kaasa vajadusele tagada võrgu jätkuv toimimine süsteemi rikete korral nii võrgu üksikus punktis kui ka mitmes punktis, ning vähendades selliste varustushäirete leevendamise seonduvaid kulutusi.
- (9) Põhi- ja jaotusvõrguettevõtjatelt tuleks nõuda volukatkestuste sageduse ja kestuse osas kõrgetasemelise teenuse pakumist lõpptarbijale.
- (10) Meetmed, mida võib elektritootmise reservvõimsuse asjakohase taseme säilimise tagamiseks kasutada, peaksid olema turupõhised ja mittediskrimineerivad ning võivad hõlmata meetmeid nagu näiteks lepingulised tagatised ja kokkulepped, võimsusoptsioonid või -kohustused. Nimetatud meetmeid võib samuti täiendada teiste selliste mittediskrimineerivate vahenditega nagu näiteks võimsustasu maksed.
- (11) Asjakohase eelneva teabe kättesaadavuse tagamiseks peaksid liikmesriigid teavitama olemasolevaid ja võimalikke elektritootmise investoreid ning elektritarbijaid pakkumise ja nõudluse vahelise tasakaalu säilitamiseks võetavatest meetmetest.
- (12) Ilma et see piiraks asutamislepingu artiklite 86, 87 ja 88 kohaldamist, on oluline, et liikmesriigid sätestavad üheselt mõistetava, asjakohase ja stabiilse raamistiku, mis tõstab elektritootmise varustuskindlust ning soodustab investeringuid elektritootmisvõimsusesse ja koormuse juhtimismeetodite väljaarendamisse. Samuti on oluline, et võetakse asjakohaseid meetmeid reguleeriva raamistiku tagamiseks, mis soodustab investeringuid uude võrkudevahelisse ühendusse, eelkõige liikmesriikide vahel.
- (13) Euroopa Ülemkogu Barcelona kohtumisel 15. ja 16. märtsil 2002 lepiti kokku liikmesriikide võrkudevaheliste ühenduste tase. Võrkudevaheliste ühenduste madal tase killustab turgu ja takistab konkurentsi arengut. Piisava vastastikuse ülekande ühendusvõimsuse, olgu tegemist piiriülese võimsusega või mitte, olemasolu on oluline, kuid mitte piisav tingimus konkurentsi täiel määral toimimiseks. Lõpptarbijate huvides peaks võrkudevaheliste uute ühenduste projektide potentsiaalsete tulude ja kulude vaheline suhe olema mõistlik tasakaalus.
- (14) On oluline määrata kindlaks maksimaalsed olemasolevad edastamisvõimsused, mis on võimalikud võrgusüsteemi ohutusnõudeid rikkumata, kuid samas on oluline tagada ka põhivõrgus võimsuse arvestamise ja jaotamise menetluse täielik läbipaistvus. Sel viisil saaks olemasolevat võimsust paremini kasutada ja turule ei saadeta valesid signaale puuduse kohta, mis aitab kaasa direktiivis 2003/54/EÜ ette nähtud täielikult konkurentsivõimelise siseturu saavutamisele.
- (15) Põhi- ja jaotusvõrguettevõtjad vajavad asjakohast ja stabiilset investeringuid ning võrkude hooldamist ja uuendamist reguleerivat raamistikku.
- (16) Direktiivi 2003/54/EÜ artiklis 4 nõutakse, et liikmesriigid teostaksid elektrienergia varustuskindluse järelevalvet ja esitaksid selle kohta aruande. Nimetatud aruanded peaksid hõlmama varustuskindluse seisukohalt olulisi lühiajalisi, keskpikki ja pikaajalisi tegureid, sealhulgas põhivõrguettevõtjate kavatsust võrku investeerida. Kõnealuste aruannete koostamisel peaksid liikmesriigid toetuma teabele ja hindamistele, mida põhivõrguettevõtjad juba individuaalselt ja kollektiivselt, sealhulgas Euroopa tasandil, korraldavad.
- (17) Liikmesriigid peaksid tagama käesoleva direktiivi tõhusa rakendamise.
- (18) Kuna käesoleva direktiivi eesmärke, nimelt ausal konkurentsil põhineva elektrienergia varustuskindluse ja täies ulatuses toimiva elektrienergia siseturu loomist, ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada ning seetõttu on seda parem saavutada ühenduse tasandil, võib ühendus võtta meetmeid kooskõlas asutamislepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev direktiiv nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

Artikkel 1

Reguleerimisala

1. Käesolev direktiiv kehtestab meetmed, mille eesmärgiks on tagada elektrienergia varustuskindlus ja selle tulemusena elektrienergia siseturu tõrgeteta toimimine ja tagada:

- elektritootmisvõimsuse piisav tase;
- nõudluse ja pakkumise piisav tasakaal

ning

c) siseturu arenguks vajalik liikmesriikide võrkudevaheliste ühenduste asjakohane tase.

2. Direktiiv kehtestab raamistiku, mille piires liikmesriigid määratlevad läbipaistvad, stabiilsed ja mittediskrimineerivad elektrienergia varustuskindluse poliitikad, mis vastavad elektrienergia konkurentsivõimelise siseturu nõuetele.

Artikkel 2

Mõisted

Käesolevas direktiivis kasutatakse mõisted, mis on esitatud direktiivi 2003/54/EÜ artiklis 2. Lisaks kasutatakse järgmisi mõisteid:

- a) *reguleeriv asutus* – vastavalt direktiivi 2003/54/EÜ artiklile 23 määratud reguleerivad asutused liikmesriikides;
- b) *elektrienergia varustuskindlus* – elektrisüsteemi võime varustada lõppkasutajaid elektrienergiaga vastavalt käesolevale direktiivile;
- c) *võrgu talitluskindlus* – põhivõrgu ja vajaduse korral jaotusvõrgu jätkuv talitlemine etteaimatavate asjaolude esinemisel;
- d) *pakkumise ja nõudluse tasakaal* – tarbijate elektrienergia tarbimise prognoositava nõudluse rahuldamine ilma vajaduseta jõustada tarbimist piiravaid meetmeid.

Artikkel 3

Üldsätted

1. Liikmesriigid tagavad elektrienergia varustuskindluse kõrge taseme, võttes stabiilsete investeerimisolude loomiseks vajalikke meetmeid ning määratledes pädevate asutuste, sealhulgas vajaduse korral reguleerivate asutuste ja kõigi asjaomaste turul osalejate ülesanded ja kohustused ning avaldades selle kohta teavet. Asjaomased turul osalejad on muu hulgas: põhi- ja jaotusvõrguettevõtjad, tootjad, tarnijad ja lõpptarbijad.

2. Lõikes 1 osutatud meetmete rakendamisel võtavad liikmesriigid arvesse:

- a) elektrivarustuspidavuse tagamise tähtsust;
- b) läbipaistva ja stabiilse reguleeriva raamistiku tähtsust;

c) siseturgu ja võimalusi piiriüleseks koostööks elektrienergia varustuskindluse osas;

d) korrapärase hoolduse ja vajaduse korral uuendamise vajadust põhi- ja jaotusvõrgu toimivuse säilimiseks;

e) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. septembri 2001. aasta direktiivi 2001/77/EÜ taastuvatest energiaallikatest toodetud elektrienergia kasutamise edendamise kohta elektrienergia siseturul ⁽¹⁾ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. veebruaril 2004. aasta direktiivi 2004/8/EÜ soojus- ja elektrienergia koostootmise stimuleerimiseks siseturu kasuliku soojuse nõudluse alusel, ⁽²⁾ õige rakendamise tagamise tähtsust, kui-võrd nende sätted käsitlevad elektrienergia varustuskindlust;

f) stabiilseks talitluseks piisava ülekande ja tootmise reservvõimsuse tagamise vajadust

ning

g) likviidse hulgituru loomise ergutamise tähtsust.

3. Lõikes 1 osutatud meetmete rakendamisel võivad liikmesriigid samuti arvesse võtta:

- a) elektritootmise mitmekesisuse astet riiklikul või asjakohasel piirkondlikul tasandil;
- b) elektrienergia nõudluse kasvu pikaajaliste mõjude vähendamise tähtsust;
- c) tõhusama energiakasutuse soodustamise ja uute tehnoloogiate, eelkõige koormuse juhtimise, taastuvate energiaallikate tehnoloogiate ja hajustootmise kasutuselevõtmise tähtsust,

ning

d) infrastruktuuri ja tootmisvõimsusesse investeerimist pidurdavate haldustökete kõrvaldamise tähtsust.

4. Liikmesriigid tagavad, et vastavalt käesolevale direktiivile vastuvõetud meetmed on mittediskrimineerivad ning ei koorma põhjendamatult turul osalejaid, k.a turule tulijaid ega väikese turuosaga äriühinguid. Liikmesriigid võtavad enne meetmete vastuvõtmist samuti arvesse nende mõju lõpptarbijate poolt tasutavale elektrienergia hinnale.

⁽¹⁾ EÜT L 283, 27.10.2001, lk 33. Direktiivi on muudetud 2003. aasta ühinemisaktiga.

⁽²⁾ ELT L 52, 21.2.2004, lk 50.

5. Artikli 1 lõike 1 punktis c osutatud liikmesriikide võrkudevaheliste ühenduste asjakohase taseme tagamisel pööratakse erilist tähelepanu:

- a) iga liikmesriigi spetsiifilisele geograafilisele asukohale;
  - b) uute võrkudevaheliste ühenduste rajamiskulude ja lõpptarbijate kasu vahelise mõistliku tasakaalu säilitamisele
- ja
- c) olemasolevate võrkudevaheliste ühenduste võimalikult tõhusa kasutamise tagamiseks.

Artikkel 4

Võrgu talitluskindlus

- 1. a) Liikmesriigid või pädevad asutused tagavad, et põhivõrguettevõtjad koostavad võrgu talitluskindluse miinimumnõuded.

Enne nimetatud nõuete koostamist konsulteerivad nad asjaomaste osapooltega nendest riikidest, millega neil on võrkudevaheline ühendus olemas;

- b) olenemata punkti a esimesest lõigust võivad liikmesriigid nõuda, et põhivõrguettevõtjad esitavad nimetatud nõuded pädevale asutusele heakskiitmiseks;
- c) liikmesriigid tagavad, et põhivõrguettevõtjad ja vajaduse korral ka jaotusvõrguettevõtjad täidavad võrgu talitluskindluse miinimumnõudeid;
- d) liikmesriigid nõuavad, et põhivõrguettevõtjad tagavad võrgu talitluskindluse asjakohase taseme.

Seepärast hoiavad põhivõrguettevõtjad võrgu talitluskindluse tagamiseks vajalikku tehnilist reservvõimsust ning teevad koostööd põhivõrguettevõtjatega, kellega neil on võrkudevaheline ühendus.

Etteaimatavad asjaolud, mille esinemisel tuleb talitluskindlus tagada, on määratletud võrgu talitluskindluse eeskirjades;

- e) liikmesriigid tagavad eelkõige, et põhivõrguettevõtjad ja vajaduse korral ka jaotusvõrguettevõtjad, kes omavad võrkudevahelisi ühendusi, vahetavad õigeaegselt ja tõhusalt võrkudevahelise seotud teavet kooskõlas võrgu talitluskindluse miinimumnõuetega. Samad nõuded kehtivad vajaduse korral põhi- ja jaotusvõrguettevõtjate suhtes, kellel on võrkudevaheline ühendus väljaspool ühendust asuvate võrguettevõtjatega.

2. Liikmesriigid või pädevad asutused tagavad, et põhivõrguettevõtjad ja vajaduse korral ka jaotusvõrguettevõtjad sätestavad varustuskindluse kvaliteedi ja võrgu talitluskindluse eesmärgid ning saavutavad need. Liikmesriigid või pädevad asutused peavad nimetatud eesmärgid heaks kiitma ning teostama nende rakendamise järelevalvet. Eesmärgid peavad olema objektiivsed, läbipaistvad ja mittediskrimineerivad ning nad tuleb avaldada.

3. Võttes direktiivi 2003/54/EÜ artiklis 24 ja määruse (EÜ) nr 1228/2003 artiklis 6 osutatud meetmeid, ei tee liikmesriigid vahet piiriülestel lepingutel ja riigisisestel lepingutel.

4. Liikmesriigid tagavad, et eriolukorras elektrivarustuse piirangute rakendamisel järgitakse eelnevalt kindlaksmääratud kriteeriume, mille alusel põhivõrguettevõtjad eabilanssi haldavad. Kaitsemeetmed võetakse tihedas koostöös teiste asjaomaste põhivõrguettevõtjatega, kooskõlas vastavate kahepoolsete lepingutega, sealhulgas teabevahetuse lepingutega.

Artikkel 5

Pakkumise ja nõudluse tasakaalu säilitamine

- 1. Liikmesriigid võtavad asjakohaseid meetmeid, et säilitada elektrienergia nõudluse ja tootmisvõimsuste olemasolu vahelist tasakaalu.

Eelkõige liikmesriigid:

- a) soodustavad, ilma et see piiraks väikeste eraldatud võrkudevahelise erivajadusi, sellise hulgituru raamistiku loomist, mis annab elektrienergia tootjatele ja tarbijatele sobivaid hinnasignaale;
- b) nõuavad põhivõrguettevõtjatel, et nad tagavad bilansi hoidmiseks vajaliku tootmisvõimsuse reservi olemasolu ja/või võtavad samaväärseid turupõhiseid meetmeid.

2. Ilma et see piiraks asutamislepingu artiklite 87 ja 88 kohaldamist, võivad liikmesriigid samuti võtta lisameetmeid, sealhulgas:

- a) kehtestada uute tootmisvõimsuste rajamist ja uute elektrienergia tootmisettevõtjate turule sisenemist hõlbustavaid sätteid;

- b) kõrvaldada katkestatavate lepingute kasutamist takistavad tõkked;
- c) kõrvaldada tootjatel ja tarbijatel erineva pikkusega lepingute sõlmimist takistavad tõkked;
- d) koormuse reaajas juhtimise tehnoloogiate edendamiseks, näiteks nüüdisaegsete mõttesüsteemide kasutuselevõtmine;
- e) energia säästumeetmete edendamiseks;
- f) korraldada direktiivi 2003/54/EÜ artikli 7 lõike 1 kohaseid pakkumismenetlusi või menetlusi, mis läbipaistvust ja mitte-diskrimineerimist silmas pidades on samaväärsed.

3. Liikmesriigid avaldavad käesoleva artikli alusel võetavad meetmed ja tagavad selle teabe võimalikult laialulusliku levitamise.

Artikkel 6

Investeeringud elektrivõrkudesse

- 1. Liikmesriigid kehtestavad reguleeriva raamistiku, mis:
    - a) annab nii põhi- kui jaotusvõrguettevõtjatele võrkude arendamiseks vajalikke investeerimissignaale, et rahuldada turu prognoositavat nõudlust,

ja

  - b) hõlbustab nende võrkude hooldust ja vajaduse korral uuendamist.
2. Ilma et see piiraks määruse (EÜ) nr 1228/2003 kohaldamist, võivad liikmesriigid lubada kaubanduslikke investeeringuid võrkudevaheliste ühenduste rajamiseks.

Liikmesriigid tagavad, et võrkudevaheliste ühenduste rajamiseks tehtavate investeeringute otsused võetakse vastu asjaomaste põhivõrguettevõtjate tihedas koostöös.

Artikkel 7

Aruandlus

- 1. Liikmesriigid tagavad, et direktiivi 2003/54/EÜ artiklis 4 osutatud aruanne käsitleb elektrisüsteemi üldist valmisolekut praeguse ja prognoositava elektrienergia nõudluse rahuldamiseks ning hõlmab järgmisi aspekte:
  - a) võrgu talitluskindlus;
  - b) pakkumise ja nõudluse prognoos järgmise viie aasta kohta;
  - c) eeldatav elektrienergia varustuskindluse olukord ajavahemikuks 5 kuni 15 aastat alates aruande kuupäevast;

- d) põhivõrguettevõtjate ja neile teada olevad teise osapoole investeerimisplaanid järgmiseks viieks või enamaks kalendriaastaks piiriüleste võrkudevaheliste ühenduste rajamise osas.

2. Liikmesriigid või pädevad asutused koostavad aruande tihedas koostöös põhivõrguettevõtjatega. Põhivõrguettevõtjad konsulteerivad vajaduse korral naaber-põhivõrguettevõtjatega.

3. Lõike 1 punktis d osutatud aruande osa, mis käsitleb võrkudevaheliste ühenduste rajamiseks tehtavaid investeerimisplaanide, võtab arvesse:

- a) määruses (EÜ) nr 1228/2003 sätestatud ülekoormuse juhtimise põhimõtteid;
  - b) olemasolevaid ja kavandatavaid ülekandeliine;
  - c) eeldatavaid elektrienergia tootmise, tarnimise, piiriülese elektrikaubanduse ja tarbimise mudeleid, mis võimaldavad koormuse juhtimise meetmete rakendamist,
- ja
- d) piirkondliku, riikliku ja Euroopa tasandi säästva arengu eesmäärke, sealhulgas nende projektide osas, mis on otsuse nr 1229/2003/EÜ I lisas sätestatud esmatähtsate projektide telgede osad.

Liikmesriigid tagavad, et põhivõrguettevõtjad annavad teavet oma investeerimisplaanide või neile teada olevate teise osapoole investeerimisplaanide kohta võrkudevaheliste ühenduste rajamise osas.

Liikmesriigid võivad põhivõrguettevõtjalt samuti nõuda teavet nende siseriiklike liinide rajamisega seotud investeeringute kohta, mis oluliselt mõjutavad piiriüleste võrkudevaheliste ühenduste rajamist.

4. Liikmesriigid või pädevad asutused tagavad, et põhivõrguettevõtjate ja/või pädevate asutuste juurdepääsu selle ülesande täitmiseks vajalikele asjaomastele andmetele lihtsustatakse.

Tagatakse konfidentsiaalse teabe saladuses hoidmine.

5. Pädevatelt asutustelt saadud lõike 1 punktis d nimetatud teabe alusel esitab komisjon liikmesriikidele, pädevatele asutustele ning komisjoni otsusega 2003/796/EÜ ⁽¹⁾ loodud elektri- ja gaasisektori Euroopa reguleerivate asutuste töörühmale aruande kavandatavatest investeeringutest ja nende panusest artikli 1 lõikes 1 sätestatud eesmärkide saavutamiseks.

Nimetatud aruande võib ühte liita direktiivi 2003/54/EÜ artikli 28 lõike 1 punktis c ettenähtud aruandlusega ja need tuleb avaldada.

Artikkel 8
Ülevõtmine

1. Liikmesriigid jõustavad käesoleva direktiivi järgimiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid hiljemalt 24. veebruariks 2008. Liikmesriigid teatavad nendest viivitamata komisjonile.

Kui liikmesriigid need meetmed vastu võtavad, lisavad nad nendesse või nende ametliku avaldamise korral nende juurde viite käesolevale direktiivile. Sellise viitamise viisi näevad ette liikmesriigid.

2. Liikmesriigid edastavad komisjonile käesoleva direktiiviga reguleeritavas valdkonnas nende poolt vastuvõetud siseriiklike õigusnormide teksti 1. detsembriks 2007.

Artikkel 9

Aruandlus

Komisjon jälgib ja kontrollib käesoleva direktiivi kohaldamist ning esitab arenguaruande Euroopa Parlamendile ja nõukogule hiljemalt 24. veebruariks 2010.

Artikkel 10

Jõustumine

Käesolev direktiiv jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Artikkel 11

Adressaadid

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

Strasbourg, 18. jaanuar 2006

Euroopa Parlamendi nimel
president
J. BORRELL FONTELLES

Nõukogu nimel
eesistuja
H. WINKLER

(1) ELT L 296, 14.11.2003, lk 34.